

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Brú Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sireónvcím: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása, Mezeienik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 L. Külföldre havonta 50 L. Céljel több. :: Folyószám 5 L. Vasárnap 6 L. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. éviolyam, 184. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1930. augusztus hó 15

A fejőstehén

Csehszlovákia sajtóját most az a hír járja be, hogy a gyufa árát a közforgalomban 20 fillérről 30 fillérré emelik. Ezek a hírek ugy a sajtóban, mint a közvéleményben akkora felzúdulást keltettek, hogy a csehszlovákiai gyufagyárosoknak valószínűleg elmegy a kedvük az árak emelésétől. Csehszlovákiai szakkörök megállapítása szerint jelenleg semmi ok sincs a gyufa árának emelésére már csak azért sem, mert a mai árak már amúgy is jóval magasabbak, mint a háború előtti években voltak, viszont a nyersanyagok ára ma sokkal alacsonyabb valorizált értékben is, mint a békeévekben.

Boldog Csehszlovákia, amely ilyen eredményesen fel tud háborodni azon, hogy az ottani gyárosok a gyufa árát 20 fillérről (tehát 1 lejéről) 30 fillérré (másfél lejre) akarják fel emelni. Hol vagyunk mi már ezektől az áráktól! Amióta Románia gyufafogyasztása a svéd gyufatröszt fennhatósága alá került, a gyújtó ára csomagonként 3 lejre szökkent fel. Pedig azok az érvek, melyekkel a csehszlovákiai sajtó a gyufaárak emelésének szükségességét alátámasztotta, ugyanúgy alkalmazhatók Romániában, mint Csehszlovákiában. Itt is lényegesen olcsóbb volt a gyufa a háború előtti években és itt is lényegesen olcsóbb ma a fa, mint a békében volt. Ennek dacára nem 20 fillér (1 lej) a gyufa ára, mint Csehszlovákiában, hanem annak háromszorosa, 3 lej. Mindezek mellett tudni kell még, hogy Csehszlovákiában még nem vetették meg a lábukat Kreugerék, nálunk azonban már érezhetően ők dirigálják a gyufa új árait.

A gyufa olyan jelentős közhasználati cikk, mint a kenyér. Minden embernek, minden háztartásnak szüksége van rá és ezért nem lehet közömbös senki előtt, hogy egy lej-e a gyufa ára, vagy három. Ezt a két lejes differenciát, mely a csehszlovákiai gyufa és a Kreuger-féle gyufa ára között van, megérzi minden romániai gyufafogyasztó. Ez a két lej valószínű adó, amelyet a nagyközönség fizet a svéd gyufatrösztnek azon a címen, hogy Kreuger Ivar gyufakirály valami csekély kis kölcsönösszeget adott Romániának. A svéd gyufatröszt kölcsönét vissza kell fizetni pontosan, határidőre, kamatostól. Ezen felül Kreuger ur megkapta Románia gyufamonopoliumát, ami évente sokmillió profitot jelent. Nem találja a kormány bőkezű nemzeti ajándékának ezt azért a kis kölcsönért. Most a Morgan-csoport kap hasonló körülmények között koncessziót a telefonra. Vajon nem-e a nagyközönségnek kell majd ott is a telefonért horribilis adót fizetni, mint ahogy Kreuger Ivarnak fizet minden dobogó gyufa után két lejt? A külföldi kölcsön szerzésének ez a módja tuldrága, nem annyira a kormánynak, mint a terhék alatt roskadozó polgárságnak, amely a fejőstehén szerepére van kárhóztatva. Ami kis életerőt az adó és különböző illetékek meghagynak, azt mohón szívja ki Kreuger ur, vagy a Morgan-csoport egy-egy kis jól bebiztosított és elhelyezett kölcsönért. Jó üzlet ez Kreugeréknek, de kétségbeesetten rossz nekünk, kiszolgáltatott fogyasztóknak.

Borzalmas vasuti katasztrófa a regátban

Osszeütközött a bucaresti-i és constantai gyors — Tizenkét halottat és tizenhét súlyos sebesültet huztak ki a két vonat roncsai közül — Hibás váltóállítás okozta a szerencsétlenséget — Leirhatatlan pánik az utasok között — Rémület Bucurestiben

A brassói személyvonat katasztrófáját az utolsó pillanatban sikerült megakadályozni

BUCURESTI, augusztus 14. Ma délelőtt borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a Bucurest—Constantai vonalon, amelynek kilenc halottja és nyolc súlyos sebesültje volt. Reggel hét órakor indult el Bucurestiből a 93. számú gyorsvonat, amelynek fél tizkor kellett keresztülrognni Seceleanu állomáson. A bucaresti-i gyors ezen az állomáson találkozik össze naponta a Constantából érkező 96-os számú gyorsvonattal, amely 70 kilométeres sebességgel robog át a pályán. Menetrendszeri a constantai gyorsvonat egy perccel később érkezett be Seceleanu állomásra, mint a bucaresti-i. Amikor a constantai gyorsvonat lokomotívja megjelent a bejárati váltónál, az állomás személyzete megdöbbenve vette észre, hogy téves váltóállítás folytán a constantai gyors a bucaresti-i gyorsvonat vágányára fut. A személyzet tehetetlenül állt a pillanatok alatt bekövetkező katasztrófával szemben.

A következő pillanatban a constantai gyorsvonat teljes menetsebességgel belefutott a bucaresti-i gyorsvonatba. Az utasok között óriási pánik tört ki a katasztrófa pillanatában. Kétségbeesett jajgatások és halálhörgések zavarták meg az állomásépület csöndjét. Az állomás személyzete nyomban hozzálátott a mentési munkálathoz.

A romok alól kilenc halottat és nyolc súlyos sebesültet huztak ki.

A két mozdony pozdorjává tört. A bucaresti-i gyors három első és a constantai gyorsvonat két első kocsija elpusztult. Néhány óra leforgása alatt Bucurestiből mentőszerelevény érkezett, amely a súlyosan sebesülteket kór-

házba szállította. A forgalmat csak átszállással tudták lebonyolítani, míg a munkások a romok eltakarításával voltak elfoglalva. A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófaért az állomás bejárati váltójánál szolgálatot teljesítő váltóort terhel a felelősség.

Késő esti órákban érkezett jelentés szerint, a vizsgálat eddig 17 halottról és 17 súlyos sebesültről tud.

Bucurestiben a pánik óriási, mert sokaknak hozzátartozója az egyik, vagy másik vonaton utazott és most izgalommal várják a hírt a szerencsétlenségről, miután az áldozatok neve még ismeretlen. Bucurestiből személyvonat indult ki a szerencsétlenség színhelyére.

Ugyancsak bucaresti-i jelentés szerint, a brassói—bucuresti-i vonalon majdnem az előbbihez hasonló szerencsétlenség zajlott le, melyet az utolsó pillanatban sikerült Posada állomás személyzetének megakadályozni. Éjjel három órakor futott be a posadai állomásra a brassói 301. számú személyvonat. A személyvonat az állomáson várja be a Bucuresti felől érkező gyorsvonatot. A személyvonat kísérszemélyzete megdöbbenéssel látta, hogy a gyorsvonat, ugyancsak téves váltóállítás folytán, a személyvonat vágányára fut.

Az utolsó pillanatban sikerült a gyors mozdonyvezetőjét veszélyekkel figyelmeztetni a készülő katasztrófára.

A mozdonyvezető fékezett és a lokomotív 10 méternyi távolságban megállt. Az utasoknak az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt. Még az éjszaka folyamán vizsgálat indult meg az ügyben, annak kiderítésére, hogy a téves váltóállításért kit terhel a felelősség.

Oroszországban megsemmisítik a bibliákat és imakönyveket

— A szovjethatóságok szigorú rendelete —

BERLIN, augusztus 14. Moszkvai jelentések szerint a szovjet vezetősége rendeletet adott ki, amelynek értelmében minden magánember, intézmény, az összes vallásfelekezetek és egyházak és azoknak alkalmazottai záros határidőn belül kö-

telesek a tulajdonukban lévő bibliát és vallási jellegű írásokat tartamazó könyveket beszolgáltatni. Aki a rendelkezésnek nem tesz eleget, azal szemből a szovjet kíméletlen rendszabályokat alkalmaz. A beszolgáltatott könyveket a szovjet megsemmisíti.

Harminc kilométernyire nyomultak be Véres harcok a török csapatok perzsa területre perzsák és a kurdok között. A török kormány ismét jegyzéket küldött Teheránba

ANCARA, augusztus 14. A török kormány tegnap egy utolsó formális jegyzéket küldött Teheránba, amelyben ismételtén azt kérte a perzsa kormánytól, hogy adjon engedélyt a török csapatoknak a kurdok perzsa területen való üldözésére. Ezzel a jegyzékkel egyidejűleg azonban Selid pasa főparancsnoksága alatt nagyszámú török gyalogság és csendőrség nyomult be perzsa területre és a határtól harminc kilométernyire lévő Aily-Dag hegységben foglaltak állást. A török hadsereg haditerve az, hogy teljesen körülvegyék a kurdok által lakott területet, tekintet nél-

kül arra, hogy ez perzsa vagy török területen van. A felvonulás fővonala az Erivan-julvai vasútvonal, egészen az Urmia tóig. Török politikai körökben ismételtén hangsúlyozzák, hogy a fegyveres expedíció nem irányul Perzsa ellen és a török csapatok csupán a veszélyeztetett területek megvédelésére szorítkoznak.

TEHERÁN, augusztus 14. A perzsa—török határon véres harcok voltak a perzsák és kurdok között, amelynek során a perzsák 22 halottal veszítettek és 18 sebesültjük maradt.

SZAVAZO SZELVÉNY

60
**AZ ARADI KOZLÖNY 1930-as
 STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
 KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.**

JELÖLTEM:

SZAVAZO SZELVÉNY

60
**AZ ARADI KOZLÖNY 1930-as
 STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
 KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.**

JELÖLTEM:

Váltót és közokiratot hamisított egy arad-gáji gazdálkodó, hogy könnyen élhessen

**Fericeanu Simont két
 esztendei börtönre ítélte az aradi törvényszék — A bűnöző gazdálkodó
 gramofonnal akarta megnyugtatni lelkiismeretét**

ARAD, augusztus 15. Az aradi törvényszék szüneti tanácsa szokatlan érdekességű bűnyüveget tűzött ma tárgyalásra. A vádlottak padján Fericeanu Simon arad-gáji gazdálkodó foglalt helyet, aki már tizenegy hónap óta vizsgálati fogságban várja a bíróság ítéletét. Fericeanu ma mindössze harminc éves, de gazdag gáji család gyermeke, akinek komoly elhatározása volt az életben, hogy minnél kevesebb munkával minél jobban éljen. Fericeanu Simon eszközökben sem válogatott, hogy célját elérhesse. Egy darabig sikerülték a manipulációk, a szerencse azonban cserben hagyta és így a vádlottak padjára került. Arad-Gáj egész lakossága igen jól ismerte Fericeanu Simont, ezért a tárgyalóterem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel, akik számára a fő tárgyalás éppen a vádlott elszánt viselkedése folytán igen sok derűs pillanatot okozott.

Fericeanu Simon az elmúlt év áprilisában kezdte meg szélhámos karrierjét. Egy szép napon beállított egyik asszony ismerősével a kisjenői Cianadana-bankhoz és édesapja nevére szóló hamisított telekkönyvi okiratok alapján 25 ezer lei kölcsönt vett fel a pénzintézetből. Májusig elfogyott a 25 ezer lei, de az élelmes Fericeanu nem esett kétségbe, hanem meglátogatta Horváth Dezsőt, akitől ugyan-

csak hamis telekkönyvi kivonatok alapján 110 ezer lei kölcsönt csalt ki. Ennél a manipulációnál egy kis baleset érte Fericeanút, mert Horváth Dezső jogtanácsosa, dr. Széll Lajos levélben értesítette az öreg Fericeanút, hogy ingatlanát első helyen betáblázta, Fericeanu János nagyot nézett, amikor a levelet megkapta, de még nem is tiltakozhatott a betáblázás miatt, amikor az Erdélyi Bank egy 40 ezer lejes váltót óvatolt meg, amelyen Fericeanu János szerepelt aláíróképpen. Természetes, hogy a váltó a fiatal Fericeanu hamisította oda édesapja nevével.

Fericeanu Simon valahogy megneszezte, hogy szorul a hurok a nyaka körül, ezért gyorsan újabb szélhámosra határozta el magát. Beállított Hammer Zsigmond mechanikus üzletébe, haterhatszáz lejes gramofont vásárolt hitelbe, azután felült a vonatra és Constantára távozott. Közben megindult a bűnvádi eljárás ellene, de a hatóságok nem tudták kézrekeríteni Fericeanút mindaddig, míg pénze volt. A nyomorúság azután ismét hazahozta Fericeanút, aki önként jelentkezett a hatóságoknál.

A mai fő tárgyaláson Fericeanu Simon szinte kedélyesen számolt be a törvényszéknek arról, hogy szélhámoságait hogyan és

mikor követte el. Kijelentette, hogy tettét azért követte el, mert szerinte az életnek csak akkor van értéke, ha azt munkanélkül lehet megszerezni. Vallomása végén megemlítette, hogy a szélhámoságok végén valahogyan ágálni kezdett benne a lelkiismeret és éppen lelkiismerete megnyugtatására csalta ki a gramofont a Hammer-cégtől, mert nagyon szerette a zenét, amely megnyugtatólag hatott rá.

Az ügyész közokirathamisítással és csalással vádolta Fericeanu Simont, a védő viszont korlátolt beszámíthatóság betudásával kérte a büntetés kiszabását. A Popescu-tanács rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét, amely Fericeanu Simon gazdálkodót bűnösnek mondotta ki és tetteért két évi börtönbüntetéssel sújtotta. Fericeanu megfélebbezte a törvényszék ítéletét.

A hatóságok tehetetlenek

a szigeti templom ellen elkövetett merénylet nyomozásánál

BUCURESTI, augusztus 14. Ma délelőtt az Országos Zsidó Tanács egy népes küldöttsége jelent meg Cădere belügyi államtitkárnál a máramaroszigeti zsidó templom ellen elkövetett merénylet ügyében. A küldöttség tagjai sérelmezték a hatóságok tehetetlenségét, amely a vizsgálat során megülvánult és erre magyarázzák, hogy a tetteseket még mindig nem sikerült kézrekeríteni. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hasson oda, hogy a vizsgálatot erélyesebben folytassák és amennyiben sikerül a tetteseket kézrekeríteni, úgy példát statuáló módon adjanak elégtételt Máramaros zsidóságának.

A világ dermatológusai a béke országában

Írta: Dr. Werner Sándor,

I.

KOPPENHÁGA, augusztus 14. A háború után a világ orvosai között a dermatológusok voltak az elsők, akik Párisban 9 év előtt felvették a nemzetközi barátságos kapcsolatot. Azután ellentétek jöttek, ellentétek multak s mikor végre a dán dermatológiai társaság felvette az európai találkozás szükességét, mindenki örömmel üdvözölte a kongresszus színhelyét: Koppenhágát, az északi tenger szigetországának szépséges, kedves fővárosát. Dánia a béke szelid virágzásának országa, sziget, hol a béke-folytonossága kiáltó szózat, mely hatását ilyen nemzetközi találkozásoknál sohasem tévesztheti el. Ebben a vendéglátó, boldog és gazdag országban több mint hét évtizede nem volt háború. Meg kell állapítanunk, hogy ez a negatív történelem adja meg itt, a dánok földjén mindenek karakterét. Ezért mások, emberebbek a föld lakói, ezért könnyebb itt a lélekzetvételeink, frissebb a lépésünk és felszabadult gondolataink száguldása ezért telitettebb emberi megérzésekkel. Itt a béke és kultúra nyugodt birodalmában, mi távoli mesgyék háborús, úgy kell mondjam: lecsuszott lelki emberrel felülvélve és irigykedve érezzük, hogy mit jelent egy ország nyugalma, amikor a kultúrát, a fejlődést nem zavarja és nem fenyegeti Damokles kardjaként az emberiség fatális rákfeneje: a háború. Ugy tetszik, hogy a dán ósók, az ynglingeek, vikingek és normannok ellenei, a Knutok, Keresztélyek és Frederikek népe kiélte magát régen a háborúkban és most már a küzdelmi front egyedül a hasznos tudás, a kultúra, a haladás, minden jó és szép előretérésének áldott porondja... Ez a kiegyenlített lelki korlátlan jóléthez élő köldéstől és ma-

kanékküliségétől mentes ország nem fog részt venni a Spencer által bejósolt „Untergang des Abendlandes” szigorú kataklizmájában...

Dánia észak kapuja. Innen kormányozzák a szűz északot: a prémet hozó jeges Grönlandot, a gyapjútermelő gázziros Izlandot és a ködös Far-Eör szigeteket, de a főváros jellege, parkjainak üde, bájos, színpompás vegetációjával, terébélyes pálmáival, hirtelen kis esővel és megenyhítő napsugarával szinte szubtrópusan szelid impressziót kelt.

Az egészen nagy metropolisokra emlékeztető, megkapó, tarka látványt nyujtanak Koppenhága uccái, melyek nagyszerű vonalai és modern lendületei különös helyi jellegzetességekkel tarkítottak. Nagy-Koppenhága hatalmas területen fekszik. A város több centrális csomópontján, az előkelő Kongens Nytrovon és a gyönyörű Rathaus előtti téren szédületes forgalom bonyolódik le, de ez a lüktető, tarka kép mindig megtartja a maga sajátos nyugodtságát és szelidességét. Bárhogyan torlódik is a szédítő forgatagban az autók, társzerek és villanyosok, melyek között minden elképzelhető kis rést betölt az ezernyi cikázó, fürgé kerékpárosok raja, pillanatok alatt a legnagyobb könnyedséggel és tapintattal oldja meg az aransujtásos forgalmi rendőr a szinte megoldhatatlannak látszó helyzeteket. Egy-két pernyi forgalmi irányváltoztatás és tulsó parton ezernyi felgyülemllett biciklista várja a feloldó jelet, hogy tovább suhanjanak: a skarlátvörös köpenyes postás, a fekete zubbonyos gyári munkás, a tarkabluzós boy, az iskolás gyerekek és szorgos hivatalnokok hada, a sok-sok oldaltáskás szöke hivatalnokleány, mindegyik egy-egy ekvilibrista és biciklista fenomen. Generációkon keresztül nőtt hozzájuk barátjuk, szövetségeseik: a kerékpár. Nincs bájosabb látvány, mint a kipluult arcu, tökéletes formájú szépséges fiatal dán leány száguldó kerékpárján, a mint szöke haját ruhája fodrait a nagy iramban vigan lobogtatja az Óresund hullámai felől jövő friss szellő.

Legyen szabad az ucca képében egy érdekes és vonzó lelki negállapítást leírnom. Az ucca képét a bizalom és a jóindulat jellemzi. Mindenféle rövidebb, hosszabb vasrácsok állanak az uccákon. Ha a kerékpáros leszáll elintézni dolgait, akár órákra odaállítja egy ilyen vasrács mellé gépét, ahol már százzszámra állanak annak társai, soha onnan el nem tűnik, el nem cserélődik egy sem. Ha bevásárlás közben felgyülemlenek a csomagok, a mindenféle található uccai ruhatarakban pontosan megőrzik a leadott feleslegeket, a bizalom kölcsönös, még számot sem kap az illető. A könyvesbolt előtt ármegjelöléssel állanak a polcokon könyvek, a vásárló kiválasztja szükességletét és az üzletben szóttanul leteszi a megfelelő összeget, nem kételkednek az összeadás helyességében. A kávét a tejsarnokban aprópénz híján ráértem másnap kifizetni. Az uccán kedvesen felsegitik a kabátodat és ha fázol a nyitott autobuszon, szívélyesen rádteríti egy néike a néike felesleges nagykendőjét. Nem itt nincsen átítatva minden egy hosszú háború követte bizalmatlan elzárkozottságtól. A szűz észak egyenes, tiszta lelkiületének visszhangját lehet kiérezni ezekből a kicsiny és mégis súlyos közvetlenségekből.

Azok a gyönyörű parkok, amelyek csodaszép karraral márványszobraikkal, ide évszázados fákkal az egész várost behálózzák, továbbá az Óresund tenger a város szívébe nyúló csatorna hálózata, amelynek vizén a zord észak halásza szállítják és árulják fantasztikus formájú bárkaikon a kitünő ízű és furcsa formájú halfajtákból álló zsákmányukat, egészen különös jeleget kölcsönöznek a tenger városának. A parkok birta vegetációja, a hatalmas pálmák és virágos rondák, valóságos ruhatarajjal az araleáknak, a krimson és tea-rózsának, aztán a szomszédban az izlandi és grönlandi halászok bárkái, amelyeken vigan transzirozzák a sikos angolnákat, pirospeytyes rájakat, meg mindenféle puhányokat, valóban érdekes ellentéteket szolgálnak.

Meggyilkolták Bem-apó unokáját

Bem Vladiszlav, a magyar szabadságharc egyik legnagyobb hősének unokája, tragikus körülmények között halt meg Varsóban

VARSO, augusztus 14. Tegnap délután megrendítő gyilkosság történt Polarszky gróf birtokán. Három revolverlövessel meggyilkolták Bem Vladiszlávot, a gróf jószágkormányzóját, aki unokája volt Bem tábornoknak, a negyvennyolcas magyar szabadságharc Bem apójának. Bem Vladiszláv előtt tegnap megjelent egy parasztember és száz zlotyt követelt. Miután a jószágkormányzó megtagadta a követelést, a parasztember eltávozott, de később ismét visszatért és erélyesen követelte a pénzt. Bem Vladiszláv kiutasította a parasztot, mire az revolvert rántott elő és háromszor rá-

lőtt a jószágkormányzóra. Bem Vladiszláv holtan hanyatlott a szoba padlójára.

Bem Vladiszlávot igen jól ismerték a magyar fővárosban. Az elmúlt évben, amikor Bem apónak hamvait hazaszállították Lengyelországba, Budapestre jött és több napot töltött a magyarok körében. Bem Vladiszláv igen népszerű volt Budapesten, ahol kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzónál, aki magas kitüntetésben részesítette. Bem Vladiszlav tragikus halála mély részvétet keltett a magyar fővárosban.

Románia az angolok felé orientálódik

Titulescu bucuresti-i utjának eredménye — Mironescu átadja helyét — Szakitanak a francia gyámsággal — A londoni lapok is behatóan foglalkoznak az angol-román kapcsolatokkal

— Egy Budapesten élő román egyéniség érdekes nyilatkozata —

BUDAPEST, augusztus 14. A budapesti román köröket fölötte élénken foglalkoztatják a romániai politikai események és azok kombinációi. Egyértelműen azt vallják, hogy Titulescu volt külügyminiszter, londoni követ a román politikában a jövő embere, akinek szava ma is többet számít, mint a Bucurestiben kártyákat keverő kormányférfiaké, mert az új király abszolút bizalmát bírja. Titulescunak mult heti bucuresti-i tartózkodásához bőséges kombinációkat fűztek a budapesti románok is s a kombinációk között középeurópai politikai jelentőségű az az információ, amit egy budapesti beavatott román egyéniségtől kaptunk.

— Titulescu bucuresti-i utjának nemcsak a királyi pár szétválasztott házasságának újra történi összeboronálása volt a célja s nem is a jövő kormány összeállítása miatt utazott a londoni román követ egyenesen a királyhoz, de elsősorban azért, hogy meggyőzze uralkodóját egy új és az eddigivel ellentétes külpolitikai orientáció szükségességéről. Titulescu londoni tartózkodása alatt igen komoly diplomáciai munkát végzett s ez a munka igen jelentős politikai köröket nyert meg a román politika támogatására. Ezek a kiépített kapcsolatok önként involváltak annak tervét, hogy a román külpolitika az angol orientáció szférájába kapcsolódjék be és

szakítson az eddigi francia gyámsággal,

amely sohasem részesítette gyámoltjai közül Romániát különös elbánásban. Ennek aktualitását a Briand-éle memorandum adta meg, amellyel kapcsolatosan az angol politika külön álláspontot szögezett le, hangoztatva, hogy az európai együttműködésnek a népszövetség keretein belül kell megteremtienie gazdasági alapjait. Ez az angol felfogás tökéletesen harmonizál II. Károly király erősen gazdaságpolitikai programjával és ezt a felfogást nem fedi az a formula, amit a kis-entente csorbatói konferenciája a román politika számára is preskribált.

— Az angol-román kereskedelmi szerződést a londoni lapok úgy kommentálták, mint a szorosabb nekszus kiépülésének alapját s e szerződés után kész a talaj arra, hogy

a román külpolitika és az angol politika között érdekkapcsolatok létesülhessenek.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a király a legbehatóbban megtárgyalta ennek az új külpolitikai orientációnak minden részletét Titulescu-

val és a londoni román követ uralkodójától ennek érdekében pozitív instrukciókat vitt Velencébe, ahol randevuja van Mironescu külügyminiszterrel. Természetes, hogy Mironescu eddigi politikájának dezavválása nélkül nem szegődhet az új irány szolgálatába s így valószínű, hogy mint a franciabarát kis-entente utolsó román külügyminisztere hamarosan átadja másnak helyét. Nem Titulescunak. Titulescu Londonban marad, hogy tovább kovácsolja európai politikai terveit.

A kutyák preventívoltása könnyen megvalósítható Aradon

A hivatalos körök kifogásai nem állják meg helyüket — Oltóanyag légmentes fiolákban szállítható — Levél a szerkesztőséghez

ARAD, augusztus 14. Nagy érdeklődést keltett a kutyatulajdonosok körében az Aradi Közlöny mai cikke, amelyben a főorvosi hivatal által tervezett kutyairtási akcióval foglalkozott. Felhivtuk az illetékesek figyelmét arra, hogy a nyugati országokban már megtalálták a módját a veszettség elleni védekezésnek és preventív oltással immunizálják a kutyákat. Állást foglaltunk amellett, hogy ezt a sokkal megfelelőbb és emberibb módszert Aradon is honosítsák meg. Állásfoglalásunk általános visszhangot keltett a kutyatulajdonosok között és ma a közönség köréből igen érdekes hozzászólás érkezett mai cikkünkre. A hozzászólást itt adjuk:

— Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Nagy meglepetéssel olvastam az Aradi Közlöny cikkét, amelynek megállapításaira vonatkozólag ma hivatalos helyről igen különös kifogásokat hallottam. Az illető hivatalos körök,

HÖLGYEIM!

Budapesti tartózkodásuk alatt el ne mulasszák felkeresni

KÖSZEGI R.

speciális fűzőüzletét

Rákóczi-ut 9.
(Pannónia szálló mellett).

Nagy választék Princess és félmagas fűzőkben, melltartókban, valamint orvosilag rendelt háskötőkben.
Árjegyzék díjtalan!

amelyekhez ez a kérdés tartozik, kijelentették, hogy Aradon nem lehetne megvalósítani a kutyák preventív oltásának módszerét, mert az elsősorban nagy költségeket igényel, amelyeket a város nem bír fedezni. Ezenkívül pedig az oltáshoz friss oltóanyag kell és így csak olyan nagy városokban lehetne keresztülvinni a tervet, ahol oltóanyagot előállító intézet működik.

Ezek azonban csak kifogások. A külföldön is kivetik a kutyatulajdonosokra az oltás költségeiből rájuk eső részt és mindenki készséggel fizeti azt. Ami a friss oltóanyag teóriáját illeti, az egyáltalában nem állja meg a helyét. Ez is csak egy kényelmes kerülő akar lenni, mert az igazság az, hogy friss oltóanyag kell az embereknek a himlő ellen való oltáshoz is és még sincs minden faluban, tanván, vagy községben himlő elleni szérumot előállító laboratórium. Ezen oltóanyagokat — és ezt tudja mindenki — légmentesen elzárt fiolákban szállítják, ahol így megvédve, hosszabb ideig marad kifogástalanul az oltóanyag használható állapotban. Mert ha nem így volna, akkor csak a nagy városokban lehetne az embereket megvédeni a himlő ellen. Ne kifogásokat keressünk tehát, ne igyekezzünk ürügyeket és kerülő utakat találni, hanem kutatassunk lehetőségeket arra, hogy a modern védekezés eszközeit mi is meghonosítsuk Aradon. Emeljük ki fejünket a homokból és vessünk véget már egyszer a strucc-politikának.

Egy aradi.

Tiltakozó gyűlés a munkanélküliség ellen

BUDAPEST, augusztus 14. A Magyar Állami Gépgyár és a Diósgyőri Vasgyárak munkásai ma népes, tiltakozó gyűlést tartottak Budapesten a munkanélküliség ellen. A két állami vasgyárban nemrég még 10.000 munkás dolgozott, de számuk haterzerre apadt le. A dolgozó munkások is heti 24—32 órát dolgoznak, az eddigi 48 órás munkaidővel szemben. Több felszólalás hangzott el, többek között Haller István képviselőé is, majd elhatározták, hogy memorandumot küldenek a kormánynak, amelyben javaslatokat tesznek a munkanélküliség megállítására.

Ha PESTRE jön

olcsón és bizalommal

harisnyát, kezttyüt, finom kötöttáru

a legjobban ZUCKER üzleteiben

vásárolhat. Szent István heti vásár alkalmából

10% engedményt ad.

Kossuth Lajos-uca 3.

Kecskeméti-uca 11. József-körút 78.

Nádor Pensio BUDAPEST, V. Nádor-u. 24.

(a Tőzsdepalotával szemben.)
Telefon: Aut. 266-49.

Legjobb fekvésű világos uccai szobák, hideg-meleg folyóvízzel. Elsőrendű ellátás. Uricsaládok, valamint a tanuló ifjuság kényelmes otthont találnak mérsékelt árak mellett.

Tulajdonos:

Ozv. dr. Koch Zoltánné.

Bánky Vilma nem válik férjétől

Egyelőre visszavonul a filmtől — Sokat veszített a newyorki tőzsdekrach alkalmával — A világhírű filmművésznő nyilatkozik az Aradi Közlönynek

BUDAPEST, augusztus 14. Bánky Vilma, aki szülei látogatására Budapestre érkezett, ma nyilatkozott az Aradi Közlöny budapesti munkatársának. Bánky elmondotta, hogy szó sincs róla, mintha válna urától, mert nagyon szereti Rod la Roquet, most fog szerepelni férjével együtt Newyorkban színpadon. Egyelőre visszavonul a filmtől és tanul a hangosfilmre.

Elmondotta még, hogy a newyorki tőzsdekrach alkalmával sokat veszített, azonban nem igaz, mintha elvesztette volna vagyonát. Magyarországról kis fémvevő gépével több felvételt fog készíteni. Így a Szent Imre-hétről, a Hortobágyról, a matyokról stb. Arra a kérdésre, hogy mikor tér vissza Magyarországra, azt felelte, hogy majd akkor, ha már nem bussimeszért kell dolgoznia, hanem szíve szerint játszhat a színpadon.

Aszlán Baba ma első helyre került

Előreláthatólag vasárnapra marad a pécskai

verseny — Holnap délben a pécskai strandon megtudható a verseny pontos ideje — A pécskai fronton ma kulminált a harc — Csak az lehet strandkirálynő, aki megjelenik a versenyen

ARAD, augusztus 14. A mai nap szenzációja Aszlán Baba bravuros előretörése, a Vigh Ibolyka által hetekig megszállva tartott első helyre. Az olvasó már szinte megszokta, hogy a strandszépségverseny eredménylistája mindig Vigh Ibolyka nevével kezdődjék és hosszú hetek óta ma az első eset, hogy a lista élén más név olvasható. Aszlán Baba tábora most nagy erőfeszítést fog kifejteni, hogy jelöltjük a vezetést továbbra is megtartsa, de viszont Vigh Ibolyka hível is résen lesznek és az első helyért tulajdonképpen csak most indul meg az igazi küzdelem.

A szavazók nem sokat törődnek már az időjárással sem és akár esik, akár fu, tömegesen küldik a szavazócédulákat a csatasorba. A hideg, esős időjárás talán még fokozta a harci kedvet és lázasan folyik a küzdelem az elsőségért, a díjazott helyekért. Az Aradi Közlöny nagy értéket képviselő ajándékai az általános érdeklődést a maximumra fejlesztették, állandóan nagy tömegek nézik a közszemlére kitett díjakat és már fogadások is történtek, hogy ki, melyik díjat nyeri meg.

Az érdeklődés homlokterében most kétségkívül a pécskai strandszépségverseny eseményei állanak. A ma esti, tartóznak ígérkező esőzésekből következően, holnap, pénteken az időjárás nem lesz alkalmas a pécskai verseny megtartására és ha jóslatunk beválik, úgy a szépségversenyt vasárnap délutánra halasztjuk el. Abban a nem várt esetben, ha holnap délelőtt az időjárás teljesen megváltozik és verőfényes, nyári napra virradunk, úgy természetesen a verseny az előirt keretek között, pénteken délután fog lefolyni. Előreláthatólag azonban vasárnapra marad a pécskai verseny, amely esetben a szavazatok beküldésének végső határidejét szombaton délután 7 óráig toljuk ki. Pénteken délben a pécskai strand igazgatója, Palóczy ur, tudatni fogja az érdekeltekkel a verseny megtartásának idejét.

A pécskai szépségverseny körül izgalom a mai napon kulminált. Egyedül Kuliner Irén nevére 4500 szavazatot érkezett, míg Mang Médi 3000, Heim Klári 1100 szavazatot kapott. Az esetleg hátralévő két napon fog eldőlni Pécskán az elsőség kérdése, amely körül, mint látható, heves harc folyik. Itt írjuk meg, hogy szépségkirálynővé csak az lesz választható, aki a verseny napján személyesen megjelenik a strandon.

Az aradi szépségversenynek is mozgalmas napja volt ma. Aszlán Baba, mint említettük, a ma nevére érkezett 1200 szavazattal az első helyre került. Kivüle még nagy tömegben kaptak szavazatokat Reichel Lulu, Birkenhauer Sacy, Noszkay Manyika, Nyári Anikó, Silberer Sacy, Uglesity Olga.

az Aradi Közlöny strand-szépségversenyén

A verseny mai állása egyébként a következő:

Aszlán Baba	25084	Weiszner Gyuláné	6478
Vigh Ibolyka	24816	Brunner Kácsi	6418
Székely Klári	20064	Molnár Nori	6352
Reichel Lulu	17786	Joanovic Györgyi	6152
Vajda Manol	14014	Kepes Márta	5936
Kornis Margit	12187	Kabdebó Imi	5427
Birkenhauer Sacy	11354	Heller Olga	5047
Barbura Iris	9684	Mikó Anni	4968
Jahl Marcsi	9137	Kárpáthy Irén	4897
Brenner Sárika	8974	Suciu Jánosné	4885
Tamasan Octavia	8711	Hajnal Babi	4854
Altmann Boriska	8354	Scharstein Manó	4778
Halmos Bözsi	8205	Farkas Mariska	4697
Sepsy Sándorné	8056	Kónya Manó	4688
Vikol Magduska	8037	Weiszberger Márta	4422
Roth Klári	7872	Lócs Maca	4386
Marián Aranka	7574	Bock Hermanné	4264
Dlósseghl Józsefné	7477	Rosenzweig Klári	4210
Szigeti Baba	7382	Silberer Sacy	4112
Vas Boriska	6785	Noszkay Manyika	4078
Bartók Irénke	6642	Nyári Anikó	4032

4000-en aluli szavazatot kaptak:

Braun Hildegard, Bossányi Edith, Belgram Kató, Vulcu Mici, Szabó Olga, Stoian Marika, Gartner Olga, Sándor Manó, Diamant Olga, Vértés Cella, Czégka Baba, Zászló Biri, Berár Ilonka, Valatin Lili, Hartmann Rózsi, Nádassy Erzsébet, Szömörkényi Magda, Tudor Zseni, Müller Mária, Atzél Ferencné, Kelemen Irma, Meiszner Nelly, Kotulics Mária, Ebbert Nusi, Incze Mihályné, Berger Pólika, Hoffmann Baba, Bogdan Nelly, Comsa Baba, Weinfeld Mariska, Mados Juliska, Szaniszló Böske, Grosz

Női kalapok

legelősebb bevásárlási forrása, Szent István hetében

SZANTÓNÉNÁL

Budapest VII., Király-uca 21.

Klára, Kabdebó Lonci, Amerkan Lucy, Oravetz Ili, Friedmann Ili, Georgescu Irine, Kőrössy Nusi, Simon Pirike, Várnai Ilus, Fischer Manó, Gérecz Zita, Paulni Róbertné, Buda Ilonka, Gráf Gizli, Weisz Dódi, Scharfstein Emma, Gyulán Florika, Duffner Rózsi, Kaimár Rózsi, Institoris Boriska, Angyal Lili, Löwy M. (Medias), Nachtnébel Mária, Rudnay Károlyné, Stancovici Speranta, Bakó Imréné, Scharstein Ella, Surhoff Gréti, Götz Imréné, Fried Samuelné, Schwartz Évike, Szücs Duci, Hanecker Erzsike, Gaál Dudi, Simon Böske, Ulmann Erika, Suciu Anita, Obetkó Mihályné, Sturm Rózsi, Winkler Trude, Schwartz Ida, Sturza Bözsike, Paguba Iris, Egri Irénke, Haász Erzsike, Mentschel Nusi, Gentrovics Ilus, Sárka Magda, László Magda, Kiss Rózsi.

PÉCSKA:

Kuliner Irén	10728	H. Jurik Rózsi	1458
Mang Médi	8763	Szőke Rózsi	1427
Heim Klára	6076	Bors Duci	705
Elias Lili	5334	Krohn Baba	626
Uglesity Olga	5032	Brogia Geni	619
Molnár Jolánka	3242	Rób Szilárdka	618
Kovács Ica	3128	H. Papp Gabi	596
Reiner Anni	1632	Moholea Zsófia	574

Fórum

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Őn valószínűleg nem tudja kellően átézni kedves Szerkesztő uram, hogy mit jelent egy értelmes ember számára Aradszentmártonon élni, ahol az ember a napilapok hiányában ugyszólván teljesen kikapcsolódik az emberi életből. Mindennapos örömeink az a pillanat volt, amikor az Aradi Közlönnyel a kezünkbe kaptuk. Egy darabig kaptuk is rendszeresen. Az utóbbi időben azonban egyre ritkábban kapjuk kézhez idejében a lapot. A postahivatal valahogy megvonta tőlünk jóindulatát. Elég szomorú ugyan, hogy a postahivatal jó vagy rosszindulatától függ, hogy az ember milyen intenzív nexust tarthat fenn a kulturával. Reméljük, nem fog soká tartani, hogy az Aradi Közlönnyel napokig nem kaphatja kézhez az aradszentmártoni olvasó. Talán illetékes helyen rá fognak jönni arra, hogy napilapokat nem lehet visszatartani, mert bizony, akár akarja a postahivatal, akár nem, a napok telnek és a ma aktuális eseményei már holnap nem aktuálisak. A gyors tempójú események semmiesetre sem igazodnak a postahivatal kényelméhez.

Egy előfizető.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

Székely és Liebschitz

BUDAPEST, IV., Calvin-tér 2. és VII. Király-uca 15 szám
a Szent István ünnepek alatt mélyen leszállított árakban árusít:

Crêpe de Chine

Crêpe Tiffist

Crêpe Marocain

Crêpe Monvilt

Crêpe Satint

Crêpe Georgettet

mely cikkekben óriási színválasztékot tart raktáron

Külön 5% engedmény e lapra hivatkozóknak.

Mindennemű fordítások

másolások, sokszorosítások, román, magyar, német, francia, olasz, angol, török, orosz, érmény nyelvek nyelvi, politikai és más témákban

"VOINTA POPORULUI"

kiadóhivatalában, Arad, Str. Eminescu (volt Dealu F.-u.) 20-22. — Telefon 7-34. az

A Lomási Erdőipar felebbezést nyújt be a kivetett bírság ellen

A vállalat vezetőinek fogalmuk sincsen arról, hogy milyen alapon követelnek 400 millió lejt. A felemelt bírságról még hivatalosan nem értesítették a Lomást

ARAD, aug. 14. Általános feltűnést keltett városszerte az Aradi Közlöny hirdetése, amelyben beszámolt arról, hogy az állam négyszáz millió lejt követel a Lomási Erdőipar r.-t.-től, mint követel 255 milliót, mint ahogy azt eredetileg hivatalosan közölték. A 145 millió lejes különbözetet — mint az Avramescu Vazul dr. kincstári főügyész nyilatkozatából kitűnik — az erdővételi szerződések utáni illeték leróvásának elmulasztása miatt kivetett bírság idézte elő. Az Aradi Közlöny munkatársa ezúgyben ma felvilágosításért fordult a vállalathoz, ahól a következőket jelentették ki:

— Fogalmunk sincs arról, hogyan keletkezett a 145 millió lejes többlet és nem tudjuk, milyen alapon követel az állam jogi képviselője most már 400 millió lejt a vállalattól. Megjegyezzük azonban, hogy erről semmilyen hivatalos értesítést nem kaptunk és így egyelőre állást sem foglalunk ebben a kérdésben.

A 255 millió lejes adóbírság kérdésében a

következő nyilatkozatot tette a Lomási Erdőipar r.-t. egyik vezetője:

— A bírságról szóló határozatot megkaptuk és azt jelenleg a cég jogi képviselője tanulmányozza. A törvényes határidő alatt feltétlenül benyújtjuk felebbezésünket az aradi törvénytörvényekhez.

Bankigazgató, mint szovjetkém

BUCURESTI, augusztus 14. A sziguranca nagyszabású kémszervezetet leplezett le Bessarabiában. Négy nap leforgása alatt 100 gyanús egyént vettek őrizetbe, köztük a Banca Bessarabiana vezérigazgatóját is, akiről kiderült, hogy a kommunistáknak anyagi támogatást nyújtott. Megállapítást nyert, hogy rendszeres kémkedés folyt a szovjet javára, hosszabb idő óta a sejtrendszer keretében. A nyomozás során több helyen házkutatást is tartottak. További letartóztatások várhatók. Az őrizetbevett kommunistákat Chisinauba vitték.

A regát nem bírja tovább!...

Egy bucaresti-i lap feltűnést keltő cikke arról, hogy Románia ráfizet Erdélyre — „A felszabadítottak uralkodnak a felszabadítók felett” — Az erdélyiek meggyadagoltak — írja a lap — „Akik ezelőtt semmik sem voltak, most alkirályok tettek”

Regáti vélemény Erdélyről, Románia kincsesbányájáról

BUCURESTI, augusztus 14. Aki ma kezébe vette az Ordinea című liberális lapot, megütközéssel akadt meg a lap vezércikkén, amely felett ez a különös cím ékeskedett:

„Amit kiméletből nem mondottak meg, de aminek meg kell szünnie, mert a regát nem bírja tovább.”

A vezércikk tartalma egyenesen elképesztő. Az Ordinea egészen furcsa gazdaságpolitikai megállapítást tesz és kijelenti, hogy a regát súlyosan ráfizetett az egyesülésre, mert sem Erdély, sem Bessarabia, vagy Bukovina nem hoznak annyit az államkincstárnak, mint amennyibe kerülnek. A cikk ferde, de érdekes megállapításait itt adjuk:

— Az egyesülés szegény rokonokat hozott a házukba. Bessarabiát az értéktelen rubellekkel és Erdélyt a korszakkal. Hogy testvéreinknek segítsünk, katasztrófális cserét eszközöltünk, az akkori időkben még jó lejt adtunk a rossz papirokért. Rossz üzlet volt, amelyet a rubel és koronacsempések tettek azzá. Miután a véruket adtuk a testvéreinkért, odaadtuk nekik vagyonunkat is, mert végeredményben a becsérlés annyit jelentett, hogy az ő javukra lemondottunk a mi vagyonunkról. Azóta máról-holnapra élünk. A testvér-tartományok azonban elélyek a régi királyság családjába léptek, a Bánát kivételével nem hoznak annyit, mint amennyit értük kifizettünk. Erdély átlagosan a 80 százalékát, Bukovina 75 százalékát és Bessarabia a 60 száza-

létát hozza annak, amit az állam értük kifizet. Egyedül a Bánát adott több mint száz százalékos többletet.

A 12 év alatti hiányok rettenetes helyzetbe hozták a regátot. De eddig nem lehetett semmitsem szólni, mert testvérek között kötelező az áldozat. De a regát ma már zsákutcába jutott. Nem adhat többet, mert nincs miből fedezni a hiányokat. A költségek fedezésére kétségbeesetten kölcsönöket kezdett jobbról-balról felvenni, mint akármilyik, a társadalom aljából levő ember. Ezen zálogkölcsönök tönkretételével fenyegetik az országot. Nem volna-e már ideje annak, hogy rendet teremtsünk az országban és mindenkire ráösszük azt a kvótát, ami Románia gazdasági életében megilleti?

Az Ordinea ezen megállapítás után újra felveti azt a kérdést, hogy a felszabadítottak uralkodnak a felszabadítók felett, amit nagy igazságtalanságnak tart. Követeli, hogy vessenek véget a mostani állapotnak, mindenkinek dolgoznia kell, hogy igazságos és egyenlő módon járuljon hozzá az állam fenntartásához.

— Az egyesülés óta fenntartott új tartományoknak — mondja — nem kell többet adniok, mint a százszázalékát annak, amibe belekerülnek, éppen úgy, mint ahogyan a Bánát teszi azt.

Leszögezi, hogy addig, míg ezt valóra nem váltják, az ország gazdaságilag nem jöhet

Már NAGYAPJA
ha PESTRE utazott

Norma
LAJOS-nál

vett KALAPOT,
Inget, nyakkendőt és térfidivatot
Kap jót és olcsón ugyanott.

Budapest, VII., Károly-körút 3.
a sarkon.

1860. 70 éves Jubileum alkalmával 1930.
Szent-István vásárt rendez

rendbe. Eddig kiméletből nem mondották meg ezen igazságokat, de a helyzet kényszeríti a regátot ma már arra, hogy így kiáltson:

A regát nem bírja tovább!

Kijelenti, hogy az érdekelt tartományok nem panaszkodhatnak, mert a szegény rokonokból — ha nem is mindből, de legalább is a vezetőkből — gazdag emberek lettek. Akik a magyarok, vagy oroszok alatt nem kaptak pozíciót, magas állásokba jutottak, metropoliták, püspökök, tábornokok, miniszterek, államtitkárok, sőt alkirályok lettek a vezérekben. Most elérkezett a munka és a visszafizetés ideje — írja az Ordinea — amely így fejezi be a kétségtelenül érdekes cikket:

— A regát elszegényedett ugyan, de semmiáron nem akar az örvénybe zuhanni.

Egészen újszerű megállapítás az Ordinea eme állásfoglalása, mert eddig mindig csak azt hallottuk, hogy az ország legjobb adófizetői éppen Erdélyben élnek. Nagyrománia kincsesbányát kapott ebben az országrészben, amely aranyat, sőt és szénrejt magában, ahol természeti kincsekkel és értékes gyógyforrásokkal ellátott fürdőhelyek vannak és nagy gyárvállalatok igyekeznek a rossz gazdasági viszonyok dacára is produktívá tenni Románia nemzetgazdaságát. Azoknak, akik ma szemrehányásokat árasztanak Erdély felé, ma szabadtól sem elegek a legjobban adófizetői ebben az országrészben hatalmas kulturális tőkét kaptak, amely esetleg még az erősen vitatható ráfizetést is ellensúlyozza. Románia koronájának legszebb ékessége Erdély és ezt a drágakövet nem szabad a vádaskodások, szemrehányások és rekriminálások sorvasztó gözével elhomályosítani. Még az Ordineának sem...

Az aradi mozí mai műsora

CENTRAL: Szenzációs világsláger. GYERÜNK A POKOLBA! A dédelgetett Colleen Moore és a kitűnő Antonio Morenoval a főszerepekben. Műsoron kívül a Newyorki szimfonikus zenekar, amely csak nemrég járta be Európát a világhírű Toscanini vezénylete alatt a Tannhäuser nyitányát játssza el. Előadások kezdete 7 és egynegyed 10 órakor. Kezdekör az ajtók bezáratnak

SELECT: 7 órakor.

MODERN: (Marosparti nyári mozgó) fél 10 órakor. THERESE RAGUIN. Premier. Emil Zola híres regénye után készült mély hatású tragédia. Főszerepekben: Gina Manes és H. AD. v. Schlettow.

ELITE: 7 és egynegyed 10 órakor. Utoljára. A VILÁG LEGGAZDAGABB ASSZONYA. Nagyhatalmú keleti dráma. Főszerepekben: Lee Parry.

GRADISTE: 7 és 9 órakor. Utoljára. A VÖRÖS KÖR. Edgár Wallace híres regénye nyomán készült bűnügyi dráma. Lya Mara-val a főszerepekben.

Budapesten a Belvárosban

Petőli Sándor-uca 6. sz. a.

30 év óta iennálló

ij. Vajda Dezső cégnél

szerezze be

Selyem, ruha, kabát és
costum szövet szükségletét

Szent-István hetében mélyen leszállított árak !!!

CIPŐT BUDAPESTEN CSAK BRASCHNÁL VEGYÜNK VII., Erzsébet-körut 2., Emke-kávéház mellett.

Tudnivalók

ma délután induló Szent Imre-zarándokutazásra

Indulás délután 14.21 (2 óra 21 perckor) a fides budapesti gyorsvonattal. Az utasok kérének egy órával előbb legyenek az állomáson. Aradról külön III. oszt. Pullman-kocsi indul, ebbe csak az aradi utasok szállanak be. Beszállás után az aradi megbízott Künstler vizum- és utazási iroda által adott sárgaszínű igazolvány ellenében a zárandokut vezetője kiadja az utazási igazolványt. Az Arad—Curtici front szelvény képezi a román vasúti jegyet, míg a visszautazásnál a Curtici front—Arad jelzésű fehér szelvény lesz felhasználva, ez a szelvény megőrzendő. Ha ez elvész, úgy új jegy váltandó.

Minden egyéb, az utasokat érdeklő dolog a vasúti kocsiban lesz közölve. Az aradmegyei utasok Kummgrubert Sándor újanáti plébános, az aradi utasok pedig Berla Andor, a Lidó vegyiművek romániai vezérigazgatója utleveléhez csatolt kimutatásban utaznak.

A hatóságok mindenütt a legnagyobb előzékenységgel kezelték a zárandokutazás ügyét s bár az összes igazolványokra, amellyel az utlevél kiállíthatásához szükség volt, ezt a leggyorsabban, soron kívül adták meg.

Künstler vizum- és utazási iroda emberfeletti munkát végzett azzal, hogy a rendelkezésre álló igen rövid időn belül beszerezte az összes szükséges hatósági bizonylatokat és az utazást zavartalanul előkészítette, ezzel csak újból bebizonyította azt, amelyet város- és megyeszerte mindenki tud, hogy utazási és vizumügyekben abszolút megbízható speciális iroda, aki mindenkinek utazási ügyét a legkorrektebbül és a legzavartalanabban intézi.

— Az alkoholfülfalom és a kigyó. New-Yorkból jelentik: Farradan, neworleansi kereskedő nagyon megszomjazott egy kis itallal. Azonban nem akart szeszcsempészekhez fordulni, ezért egyik barátja tanácsára beállított egy patikushoz és attól kért italt. A patikus azonban kijelentette, hogy csak akkor adhat, ha a kigyó csipte meg, máskülönben tilos. Farradan erre megkérdezte, hogy hol található meg a legközelebbi mérgekgigyó? Megkapta a címet és nyomban odautazott. A kigyó tulajdonosa, akivel közölte, hogy szeretné, ha a hulló megcsipné, azt válaszolta, hogy nagyon szívesen megteszi neki ezt a „szívességet”, azonban fátadjon el két hét múlva, mert a legnagyobb sajnálatára, a legközelebbi napokra kigyójának minden perce le van foglalva.

— A gyermekparalízis újból szedi áldozatait. Nemcsak itt, hanem az összes országokból állandóan kapjuk e rettenetes kór elterjedéséről a híreket. Nincs gyógyszer ez ellen a betegség ellen, csak óvszer. A legjobb bevált óvszer, ha gyermeknek életét mindennél többre becsüli, a Sava gyógytej, mely minden jobb fűszer-, csemege- és tejcsarnokban kapható. Vizontelárusítók részére: a Sava képviseletnél Str. Ghiba Birta 30.

— Erdélyi Turista. Románia legelterjedtebb és legterjedelmesebb képes turista folyóiratának legújabb száma most jelent meg.

SPORT KÖZLÖNY

O Meghívó. Arbitrii Subcomisie Arad—Crisana in ziua de 23 I. ort. ora 8.30 p. m. isi tine adunare generala ordinara in localul cafenelei Orasnesti etaj I. — Az Aradkerületi futballbírók rendezési közgyűlésüket f. hó 23-án este fél 9 órakor a Városi-kávéház, I. emeleti helyiségében tartják.

LEGUJABB.

Negyvenhat bányamunkás katasztrófiája

Bányarobbanás következtében háromszáz lábnyi mélységben vannak elfeledve

LONDON, augusztus 14. Princetownban, brit Columbia-ban bányalegróbbanás folytán, nagy bányabeomlás történt, amelynek következtében négy munkás meghalt. Negyvenhat munkást betemetett a tárna és ezek közül kevesen fognak élve előkerülni. A mentőknek háromszáz lábnyi mélységbe kell lenyomulniok, hogy a szerencsétleneket napvilágra hozzák.

Ujhelyi Nándort nem adják ki a bécsi hatóságok

A szeméremsertő és pornográfikus írók terjesztésével vádolt magyar író sovány emberre fogyott és abból él, hogy témákat ad az osztrák kollegáinak

BÉCS, augusztus 14. Érdekes fordulat történt most Ujhelyi Nándor magyar író bűnpörében. Ismeretes, hogy Ujhelyi ellen eljárás volt folyamatban, pornográfikus és szeméremsertő írók terjesztése miatt. A bíróság az író hosszabb szabadságvesztésre ítélte, a büntetés előtt azonban Ujhelyi Bécsbe menekült. Az osztrák fővárosban eleinte szűkös körülmények között élt, mert nem bírta a német nyelvet, később azzal foglalkozott hogy témákat adott az osztrák regény- és novellaíróknak.

Eközben a magyar hatóságok megtették a szükséges lépéseket Ujhelyi kiadatása érdekében. A magyar intervencióra az osztrák hatóságok Ujhelyit őrizetbe helyezték. Ujhelyi, aki több, mint százezer évvel, hatalmas kövér ember volt, a fogzárad annyira lefogyott, hogy nem lehetett ráismerni. Részben ezért, részben pedig szolidaritásból az osztrák és német írók mozgalmat indítottak Ujhelyi szabadibrahelyezés érdekében. A szabadibrahelyezés érdekében a német írók mozgalma indítottak Ujhelyi szabadibrahelyezés érdekében. A német írók mozgalma indítottak Ujhelyi szabadibrahelyezés érdekében. A német írók mozgalma indítottak Ujhelyi szabadibrahelyezés érdekében.

ságok Ujhelyit őrizetbe helyezték. Ujhelyi, aki több, mint százezer évvel, hatalmas kövér ember volt, a fogzárad annyira lefogyott, hogy nem lehetett ráismerni. Részben ezért, részben pedig szolidaritásból az osztrák és német írók mozgalma indítottak Ujhelyi szabadibrahelyezés érdekében. A német írók mozgalma indítottak Ujhelyi szabadibrahelyezés érdekében. A német írók mozgalma indítottak Ujhelyi szabadibrahelyezés érdekében.

Cári generális leánya — szovjetkövet

Kollontaj Alexandrá, Szovjetország új stockholmi követének kalandos élete — Nőt ment egy düsszardag ezredeshez, majd egy tömeggyilkos matróz felesége lett — A német hadvezetőségtől egymillió márkát kapott propaganda céljaira

Csaknem az egész világot bejárta és kiutasították minden országból

BÉRLIN, augusztus 14. Amint az Aradi Közlöny már jelentette, a moszkvai kormány Kollontaj Alexandrát nevezte ki stockholmi követévé. A legexcentrikusabb „elvtársnő” reaktiválása főként pedig éppen Norvégiába való küldése diplomáciai körökben órlási feltűnést keltett. Hiszen néhány év előtt Kollontajé Norvégiában képviselte a szovjetet, de az osztrák kormány csakhamar megunt a temperamentumos asszony forradalmi propagandáját és visszahívását kérte. Erre a szovjet kormány Mexikóba küldte követként. Mexikó akkori szocialista elnöke, Calles azonban néhány hét

múlva kiutasította az országából. Moszkva parancsára Kollontajé ezután Franciaországba ment, ahol sztrájk-agitátorként működött. Két év előtt a szovjet a párisi követség tanácsosává akarta kinevezni, azonban a francia kormány éles tiltakozó jegyzéket küldött, mire a kinevezés elmaradt. Diplomáciai körökben az a verzió kering, hogy Kollontajé a szovjet azért küldi Stockholmba, hogy onnan ellensúlyozza a finnországi antikomunista lappómozgalmat és az északi bolsevik pártokat pénzzel és fegyverrel lássa el. Ha úgy áll a dolog, úgy Kollontajé nemsokára fogja Szov-

BUDAPESTEN

legolcsóbban, legjobbat és legszebbet óriási választékban

BUNDÁK, KABÁTOK, NŐI RUHÁK, COSTÜMÖK és CIPŐK

ÁRVAI ÁRMIN

világvárosi áruházában

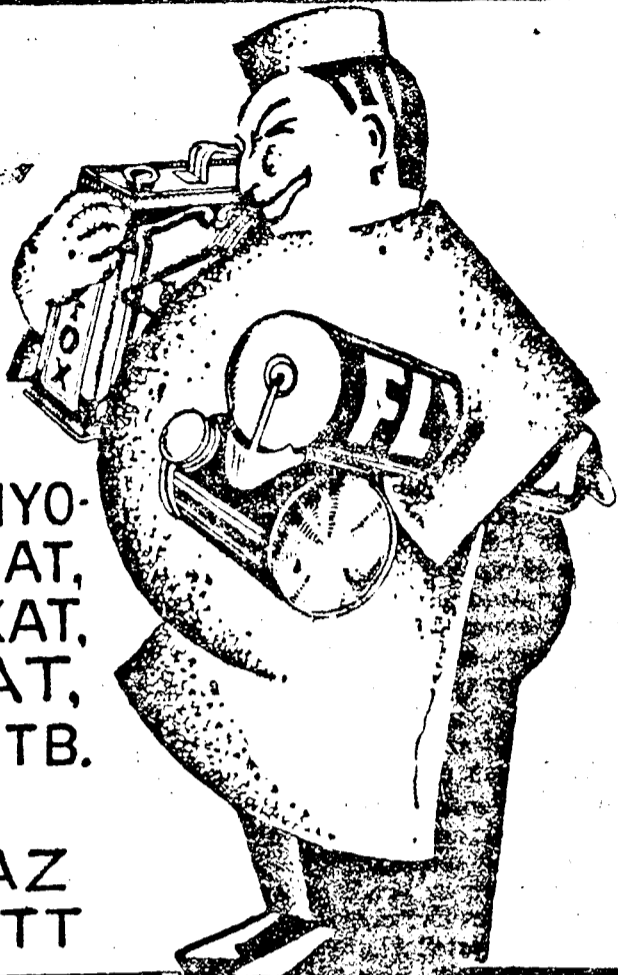
CSAK!!! Rákóczi-ut 64. (saját házában.)

Szent István hetében e lapra hivatkozónak 10% engedmény.

KÖVETELJEN
BIZTOSÍTÓ
KAPSZULÁT!

LEGYEKET, SZUNYOGOKAT, MOLYOKAT, SVÁBBOGARAKAT, POLOSKÁKAT, HANGYÁKAT, STB. BIZTOSAN PUSZTITJA AZ ILLATOSÍTOTT

FLY-TOX

KAPHATÓ: DROGUERIA, ILLATSZERTÁRAKBAN STB.
Nagybani lerakat: București, Str. Plantelor 26.

A koppenhágai bőrgyógyász nagygyűlés tudományos tárgyalásai

Unnepélyes megnyitó a dán király jelenlétében — Az ekzema okai

— Első közlemény —

Koppenhága gyönyörű városának látványából az orvosgyűlés tagjai csak annyira tudták kivenni a részüket, amennyire azt a kongresszus terjedelmes programja megengedte. Az előadások reggeltől a délutánok közepéig folytak és mindenki megkapta azt, amire szüksége volt, mert a rendezés jólesően mintaszerű volt. A vendéglátó dán urak gavallérosan, előkelő gesztussal igyekeztek a földgolyó harmadnegy országából idegyülekezett ezer főnyire rugó vendégseregükkel megbecsültetni a dán tudást, vendégszeretet és előzékenységet. Rasch professzor, egy markánsarcu, Orlog profilú, figyelmes és kellemes öreg ur, a kongresszus elnöke, megfelelő energiával irányított minden tudományos akciót és a technikai kivitelekben Svend Lomholt, a népszerű főtitkár egyenesen brillirozott. Az ünnepélyes megnyitó Keresztély dán király jelenlétében lélekemelő volt. A király magastermetű, ötvenéves körüli, imponáló és közvetlen barna ember, tengernagyi uniformisban jelent meg az országához christianborgi hatalmas termében és mikor katonai adlátusa, a miniszterelnök és a főpolgármester kíséretében helyet foglalt az orvosok soraiban, látható érdeklődéssel figyelt minden egyes mozzanatra. Éreztük, hogy ennek az órának nemcsak tudományos és humanus szempontból van súlya, hanem messzebbre menő nemzetközi perspektívák is bontakoznak ki ama utópia körül, amit örök békének nevezünk. A megnyitó ünnepély szónokainak beszédei a nemzetközi közeledés tu-

dási és emberies szükségét hangsúlyozták és közöttünk kiváltképpen a híres francia professzor: Darier váltott ki frenetikus óvációt nagyszerű és lenyűgöző elgondolásaival. Tizedik Keresztély király a gyűlés után az orvosokkal hosszú és közvetlenül nyájas cercslét tartott.

Hosszu volna felsorolni mindazokat a tudományos előadásokat, referátumokat és vitákat, amelyek elhangzottak. Két nagy teremben folytak a tárgyalások, bemutatások és vetítések. A kongresszus négy nyelvi volt; a német, angol és francia világnyelveken kívül az olasz beszéd is meg volt engedve, azonban miután nem értették, csak kevesen, előadásuk alatt a terem tires volt. Figyelmes és helyes gesztus volt a legtöbb előadó részéről, hogy a míg beszélt, a vetítő vásznon előadásának rövid foglalata „a resümé” 3 nyelven lassan és olvashatóan vált láthatóvá.

A kongresszus egyik fő témája az ekzéma, az idült bőrgyulladás oka, keletkezésének mikéntje és gyógyítása volt. Előttünk, minden részletében szemmel láthatólag folyik le ez a baj és mégis sok részletében az évszázadok fűrésző kutatása dacára titokzatos maradt. Van olyan megtámadható Achelles sarka minden keletkezési magyarázatnak, hogy egyes részletkérdésben még Galenusnál tartunk. Az orvos-emberöltők elméletével úgy vagyunk, mint Ariadne fonalával, a munkát, melyet egy orvosgeneráció megalkotott, ismét ki kellett bontani és újakezdeni. Csak röviden említem,

Internatul pt. fete evrei
Izr. Leányinternátus

felvesz a jövő tanévre bentlakó rendes és magán-tanulókat. Állandó felügyelet, correpetálás és elsőrendű orth. közér ellátás. Orvosi, correpetálási és ellátási díjak egy tanévre 23,800 Lej, Mellekdíjak nincsenek. — Prospektust kívánatra küld: Steiner Izr. Leányinternátus Arad.

hogy nem elég, ha világosan áll előttünk egy külső előidéző ok, mondjuk egy vegyszer, fény, hőbehatás, avagy egy belső ok: valamilyen orvosság, hiszen ezek nem mindenkinél okoznak bőrgyulladást, csak erre alkalmas egyénknél, aki azután szenved és szenved tőle minden kezelés dacára. esetleg időtlen-időig. A vérsavónak van itt egy különös tulajdonsága: egy *veleszületett* vagy ad hoc előállott alkatrész kering benne és az okozza azt, hogy az egyén bőrének vér és idegrendszere másképpen viselkedvén, az egyén hajlamos lesz az ekzémára. A vérsavóban keringő ezen ellentest u. n. allergiás állapot okozza az ember ama tulajdonságát, melyet tulérzékenységnek nevezünk. Ezen alkatrész leküzdése: az u. n. „desensibiluatio” az ug-ró pontja minden ekzema kezelésnek. A legnagyobb nevek viselői: a bresloui Jadas-solm, a párisi Darier és Sabourod, a bécsi Oppenheim tisztázták véglegesen az ellentéteket.
Dr. Werner Sándor.

Nagy tüzvész pusztított ma Kolozsváron

Kigyulladt egy gazdaság és teljesen porrá-
égett — Elpusztult gabonatermés

Kolozsvárról jelentik: Ma délután két helyen pusztított tűz Kolozsváron. Az első tüzet a Kasza-uca végéről jelezték a tűzoltóságnak, ahol nagymennyiségű cséplésre váró gabona volt felhalmozva. A cséplőgépből kipattant szikra felgyújtotta a felhalmozott termést. A tűzoltóságnak nem sikerült a lángokban álló gabonából semmit sem megmenteni.

A másik tüzeset a Kolozsvár melletti Gyalu községben történt, ahol egy gazdaság gyulladt ki. A tűzoltóság csakhamar kivonult a helyszínre, azonban az épületek között már annyira elterjedt a tűz, hogy lelkiismeretes munka árán sem sikerült a gazdasági épületek közül egyet sem megmenteni. A tűz következtében beállott kár óriási.

Aradiak Buziáson

Nagyszerűen sikerült az idei fürdőszegzon

BUZIASFÜRDŐ, augusztus 14. A szezon javában tart és a látogatók egész tömege árasztja el a Bánátnak ezt a közkedvelt fürdőhelyét. A fürdő vezetősége a legnagyobb gonddal vigyáz arra, hogy a vendégek körében semmiféle panasz ne merülhessen fel és ez a fő oka annak, hogy a közönség jól érzi magát Buziáson. A betegek gyógyulást találnak a nagy kincset jelentő forrásoknál, az egészségesekek pedig vidáman szórakozva töltik a nyarat.

Naponta hangversenyezik a Munteanu főhadnagy vezetése alatt álló katonazenekar. esténként pedig a kaszinóban cigányzene mellett perdül táncra a jókedvű fiatajság. Eddig 1897-en keresték fel ezt a fürdőhelyet, ami jellemző népszerűségére. Aradról a következők fordultak meg Buziáson: Szalay Gézané, Hoch Jenőné, Mihalovici Veturia, Lipovan Anastásu, Beldescu kapitányné és Beldescu Jenő, Seidner Bernátné, Pollák Sándorné, özv. Löwy Hermanné, Constanescu György és Mária, Popovici Dávid és neje, Serdingean Savu, Pogány Gyula és neje, Reich Hermanné, Jakobovits Jenőné és Brasch József és neje

Ma utoljára

két előadást tart teljesen új műserral a budapesti rádió együttese. — Előadások kezdete délután 6 órakor mérsékelt helyárakkal és este 9 órakor.

Örökölhetők a gyógyszerárak

Félromagyarították az egészségügyi törvényt — A törvény védi a gyógyszerészeket — Index készül a droguisták számára — A törvény életbeléptetésével kapcsolatban vasárnap értekezlet lesz a temesvári egészségügyi főfelügyelősnél

ARAD, augusztus 14. Új és érdekes részletek kerültek ma nyilvánosságra az egészségügyi törvényről. Ma megérkezett Aradra a törvény magyar fordítása, amelyből megállapítható, hogy az eddig ismertetett adataink egy része ferde világításban került a sajtóba. A törvény ugyanis eddig csak román nyelven volt ismeretes és annak homályos részeit az érdekeltek saját belátásuk szerint fordították s magyarították. Különösen a gyógyszerészekre vonatkozó rész mutatja meg az eddigimél egészen más irányban a törvény intencióit. A sajtóban elterjedt a hír, hogy a gyógyszerárak az eddigi gyakorlattal szemben, nem örökölhetők és el nem adhatók. A ma Aradra érkezett fordítás ezzel szemben kimondja, hogy

a törvény életbeléptetésekor a működésben lévő gyógyszerárak megőrzik szerzett jogukat, vagyis: örökölhetők és eladhatók.

Ez a jog — mondja a törvény — csak abban az esetben szűnik meg, ha a gyógyszerár tulajdonosa elvesztette a gyógyszerészet gyakorlására vonatkozó jogait. Az eddigi ferde magyarázatnak az volt az oka, hogy a törvény intézkedik, miszerint az életbe léptetése után szerzett új gyógyszerár-jogosítványok nem örökölhetők és nem adhatók el. Ezek a jogosítványok a gyógyszerész elhalálása, vagy a halál után az özvegyi jog három évi birtoklása után az államra visszaszállnak. A szakasz tárgyalásánál ugyanis, arra az álláspontra helyezkedtek a parlamentben, hogy az orvos és ügyvéd vagyont is sem védi az állam annak elhalálása után, ezért az új gyógyszerár-tulajdonosok sem élvezhetnek külön privilégiumot. A régiéktől azonban nem vehetők el szerzett jogaik.

Ahol Kemal csapatai vonulnak

A halottak országa — Egy világ romjain menettel a „dicsőséges“ ghazi — Keleten megjelent a háború réme — Egy három héttel ezelőtt Aradon tartózkodó német újságíró levele az Aradi Közlönynek

Három héttel ezelőtt Aradon tartózkodott Godehard Mumm ismert német újságíró, aki Perzsiából érkezett ide és tapasztalatairól érdekes cikkekben számolt be lapunknak. Ma levelet kaptunk Godehard Mummól, aki ezt a cikket küldte az Aradi Közlönynek a török—perzsa háború színhelyéről.

LONDON, augusztus 14. Az egész művelt nyugat figyelme most egy meglehetősen ismeretlen és elhagyott pontja felé szegeződik a világnak. A háború ördöge, amit mostanában tulsokat festenek a falra, itt megjelent a valóságban.

Kemal pasa modern csapatai ellenállás nélkül vonulnak végig Perzsia ősi földjén.

Aki ismeri ezt a vidéket és ennek a vidéknek lelkét, az bizonyos értelemben az új Kelet harcát is láthatja ebben a háborúban az ódon Kelettel szemben. Alig egy hete, hogy elhagytam Bushir vidékét. Soha sem fogom elfelejteni, hogy mennyire dominálják ezt a világot a halottak.

Temető... A sirhantok a szélből meg rongáltak és csupaszok. Izléstelen agyag emléktáblák jelzik, hogy kinek a hamvai pihennek itt az örök nyugalom birodalmában. Semmi egyéb, sehol egy fa, bokor vagy egyetlen szál virág. Csak homok, végnélküli homok. Egy ledülni készülő táblán hirtelen német nevet pillantok meg, ami ugyan már kissé elmosódott, de ennek dacára még olvasható. Valószínűleg ez az a domb, mely alá a német világot vezető temették, akiről már Bushirban hallottam egy angol kereskedőtől. Ez az ember valószínűleg a tudás vágyától hajta, arra határozta el magát, hogy gyalog járja be a világot, utjában azonban nem jutott Bushirnál tovább, ahol ép-

A törvény szigorúan intézkedik arról, hogy a gyógyszer kezelése kizárólag diplomás gyógyszerész kezébe legyen letéve.

A gyógyszerészeti kamarák felállítására vonatkozólag kimondja, hogy a kamara hivatva van a gyógyszerészeti gyakorlat ellenőrzésére és a gyógyszerészeti kar tekintélyének megvédésére. A törvényen végrehuzódik a gyógyszerészeti kar megvédésének intenciója. Hivatkozik arra, hogy a gyógyszerészek csak nyolc évi tanulmány után kerülhetnek abba a helyzetbe, hogy gyógyszerrel ellássák a közönséget.

A törvény részletesen intézkedik a droguistákról is. Kimondja, hogy a droguisták egy későbbben elkészített indexben felsorolt nyers drogériaanyagok és tápszerek árusítására szoríthatnak. Egy Aradra érkezett rendelkezés szerint, a törvény csak a végrehajtási utasítás megjelenésekor lép életbe. Ezzel szemben a törvény világosan intézkedik arról, hogy annak rendelkezései a hivatalos lapban való megjelenésétől számított hat hónap múlva fognak életbelépni.

A törvény életbeléptetésére nézve egyébként már megtörténtek az előkészületek a temesvári kormányzóság területén. Ma meghívás érkezett ez ügyben az aradi városi főorvos hivatalához: a temesvári egészségügyi felügyelőség vasárnapra értekezletre hívta meg Cucu Vazul dr. főorvost. Az értekezleten a kormányzóság területén működő összes megyei és városi főorvosok vesznek részt és azon az új egészségügyi törvény végrehajtását tárgyalják meg. Sorra kerül az orvoskamarák megalakítása módzatainak tárgyalása is. Aradról dr. Cosma Demeter megyei főorvos és dr. Cucu Vazul városi főorvos vesznek részt a megbeszéléseken.

pen annak a kereskedőnek a házában pihent meg, aki nekem a történetét elmesélte. A maláriától gyötörve és lélekben összetörve, halt meg napszúrás következtében, elhagyatva a ház padlásán. Másnap reggel, amikor fel akarták kelteni, márhideg és élettelen volt.

„Tenger és temető“.

Már egy órája gyalogolok, míg végre sziklacsoport elé érek, amely a partról a tengerbe nyulik. Eddig a pontig kell ma még eljutnom. Meredeken emelkednek a tenger vizétől már évezredek óta mosott komor sziklafalak. Csodás e végnélküli ismétlődő játék: a tenger hullámainak mindent szétrombolni és megsemmisíteni akarása és a sziklafal kemény törhetlensége. A természet harcol a természettel. Az emberi véges gondolkozás által fel nem fogható idők folyamán sikerült csak a tengernek barlangokat vájni ide. Felmászok az egyik sziklára, hogy beláthassak a barlang mélyére, mert ide temetkeznek a gazdag perzsák. Ezekbe a tenger hullámai által előállított szarkofágokba helyezik kendőbe csavarva a halottait, rábizva a tengerre és a tűző napra, hogy elvégezzék a temetés munkáját. A tenger hullámai lemossák a hust, míg az égető nap megföhériti a csontokat, ugyannyira, hogy egy-két év múlva a hófehér csontokat összegyűjtik, majd azokat egy Mullah (pap) beszerteli és urnába gyűjtve a család egyik tagja az arab helyek valamelyikére viszi, ahol hosszas ceremóniák után örök nyugalomra helyezik. Borzadva tekintek az egyik ilyen barlangból felém tekintő fehér emberi koponyák felé. Ezek tehát egy ember, földi maradványai!

A Bushirt fojtogató pokoli hőség arra kényszerített, hogy ezt a szörnyű helyet milyen gyorsan csak lehet, elhagyjam. Béreltem egy öreg Fordkocsit és hallatlanul rossz országon elindultam Siras felé. Képzetelemben

FÉRFIRUHAT

Budapesten vegyen!!!

HELLER

URISZABÓ

saját készítményű kész ruhái, felöltői, raglánjai, trenchcoatjai, bőrruházati cikkei

fővárosi ízlésűek

és a

legolcsóbbak,

valamint nagy választék szőrme, bekecs és városi bundákban.

HELLER

Budapest, Rákóczi-ut 13

úgy élt Siras, ez a perzsa fensikon levő város, mint a mesék csodálatos helye. hiszen Halis, a perzsák nagy költője, is megénekelte Sirast. Sajnos, csalódtam Sirasban. Itt is csak port, piszkot, homokot és szürke köveket találtam.

Néhány érték és művészi épület maradt meg a multból, de nagyrészt majdnem mindegyik csak vályogkunyhókat találtam. A hatalmas bazárban azonban elémtárukt Kelet minden csodálatos illata, isteni fűszerek bódító tak el és a rózsalaajat, amiket itt hangos kiáltással árulnak, Siras gyönyörű rózsáiból sajtolták. A gazdagabb perzsák magas kerítéssel övezik házukat, alkalmam volt néhány ilyen kerítésen betekinteni és mindjárt csalódotva húzódtam vissza: a mesevilágnak vége.

Romok fölött.

Puvarban láttam a régi Perzsia egyik legérdekesebb emlékét. A királyi vár romjait. Egy teaházból indultam el, hol opiumpipa mellett ülnek az emberek. Bűbájos éjszaka ölel körül. Az égen a csillagok százasoros fényben ragyognak és körülöttem mindenütt mélyben csend. Elgondolkodva megindulok abba az irányba, amelyet a korcsmáros megjelölt és egy órai séta után megállok egy vastag fal előtt, amelynek árnyékában kísértetiesen bukók a homokra a holdfényes éjszakában. Nézem a falat, ez egyik része annak a hármas falnak, amely valamikor a királyi palotát és a kincseskamrát körülölelte és védelmezte. Ma a csonka fal nem védelmez már.

A barangolástól fáradtan leülök egy mohos kőre és nézem a mulandóságnak ezt a nagy emlékét. Elöttem a terrasz, ez a magasan levő óriási trónterembe visz, amelyet hetvenkét oszlop tartott. Ma már csak tizenhárom csonka oszlop mered magányosan az ég felé. És sehol semmi pompa, fény, márvány, aranyozás. Csak mohlepte szürke falak, az egykori ragyogást elvitte a szél és ami még megmaradt, azt elhordták a tolvajok, akik még az ősök sírjait is feldulják az arany és ékszer reményében.

Visszafelé indulok s mástélóra mulva megérkezek a teaházba. A három ember még mindig opium-mámorban alszik és amint nézem őket, szájuk mosolyra húzódik, mellükből elégedett sóhajtás tör fel. Bizonyára gyönyörű nőket ölelgetnek. Lepihenek.

YARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ

ELŐFIZETŐINKNEK,

valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében báhova utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalához fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos eladásáról gondoskodik

Sok a kiadó lakás Aradon: — normalizálódtak a házbérek

Különösen november elsején nagy számban eserélnek gazdát az aradi lakások. A lakások szabad forgalmában lecsökkentek a házbérek

ARAD, augusztus 14. Az új lakbértörvény következtében májusban a lakások jórésze felmondhatóvá vált és tekintettel arra, hogy igen sok esetben nem történt megegyezés a háztulajdonos és lakója között, a lakásokban épenugy megindult a szabadforgalom, mint a békeévekben.

Az a mérhetetlen lakáskrizis, amely több, mint egy évtizeden át fojtogatta az aradi közönséget, most egyszerre, minden átmenet nélkül megszűnt.

A napilapok hirdetési rovatában egymásután jelennek meg a kiadó lakásokat ajánló hirdetések. Egész sereg ház kapuján függ kint a: „Kiadó lakás” szövegű cédula. A hirtelen támasztott lakásbőségnek nyomában jár természetesen a lakbérek rohamos csökkenése is.

A háziurak szigora megtört, zárkózottsága feloldódott s ma már szinte az a helyzet, hogy a háziurak valóságban kutatnak pontosan fizető bérlő után. A szegénység következtében rengeteg lakó nem tudja fizetni rendben a lakbérét. A járásbíróóságokon se szeri, se száma a lakbér-perereknek és hídva az ítélet, mert a lakó

butorai, értéktárgyai, ingóságai már más adósság fejében vannak lefoglalva. A végrehajtás tehát a nincstelenségen megakad. Így a háziurnak igazán nem sok öröme lehet a lakójából és vannak esetek, hogy melőtt egy lakást bérbeadnának, információs irodához fordulnak és csak akkor írják alá a lakbér szerződést, ha az információ kielégítő. De létező háziurak, akik csak hogy megszabaduljanak a lakójuktól, akitől bért még bírói ítélet után sem láthatnak, elégedik a hátralékok.

sőt hajlandók a hurcolkodási költségeket is megtéríteni.

A nagy lakáshiány után az új helyzet a lakásfronton rendkívül érdekesen rajzolódott ki. A lakáskrizist felváltotta a lakbérkrízis. Egyrészt az a tény, hogy a háziur igyekszik megszabadulni pontatlanul fizető lakójától, másrészt, mert a bérlő a magas bér miatt kíván kiköltözni, az egyes hónapok elsején, de leginkább novemberben igen sok lakás fog gazdát cserélni és a nagy választék folytán máról-holnapra normalizálódtak a lakbérek. Ez a normalizálódás azonban épenséggel nem a háziurak előnyét szolgálja.

Nem maximál Arad város, mert még nem dőlt el, hogy a maximálás. Ha a tanács legutóbbi határozatát nem felebbezik meg, úgy 18-án mégis maximálhat.

ARAD, augusztus 14. Aradváros vezetősége már több hónap óta nem eszközölt ármaximálásokat, úgy, hogy az a hír került felszínre, hogy a város beszüntette a maximálást. Ma érdeklődtünk illetékes helyen az ügyben és rendkívül érdekes információt kaptunk a maximálásokról vonatkozólag.

Az új közigazgatási törvény értelmében az ármaximálást a tanácsnak kell eszközölni, amely azonban átruházhatja ezen jogát a permanens-bizottságra. A városi tanács augusztus 7-iki ülésén tárgyalta le és hagyta jóvá azt a

javaslatot, amelyben hatáskörének lényeges részét a permanens-bizottságra ruházta át. A tanácsi határozatot — a törvény értelmében — közzételezték ki tíz napra. A határidő augusztus 17-ikén jár le. Ha nem felebbezik meg a határozatot, úgy a város vezetősége már 18-ára összehívja az ármaximáló bizottságot. Amennyiben azonban felebbezés fut be a tanácsi határozat ellen, vagy a tanácsnak kell maximálni, vagy pedig meg kell várni, míg a revíziós-bizottság dönt a felebbezés felett.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csak szövetkezetek útján szerezheti be szükségletét a hadsereg

A hadsereg ellátásánál teljesen a kereskedők kizárására törekvőnek

BUCURESTI, augusztus 14. Tegnap délután Popovici Mihály pénzügyminiszter és Condeescu tábornok, hadügyminiszter és hosszabb megbeszélést tartottak a pénzügyminisztérium épületében. A megbeszélés tárgyát a hadsereg gabonaszükségletének beszerzése képezte.

A megbeszélésen az a vélemény alakult ki, hogy az idegi gabonaszükséglet beszerzésénél ki kell küszöbölni a visszaélések lehetőségét.

Ezt pedig a miniszterek úgy gondolják elérni, hogy a hadsereg gabonával való ellátásánál teljesen kizárják a gabonakereskedőket és a szállítást az állami szövetkezetekre bízzák. A kereskedelem kizárása a hadsereg szükségleteinek fedezésénél természetesen élénk visszhangot keltett a gabonakereskedők körében, akik — mint a bucaresti-i lapok írják — tiltakozásra készülnek a sérelmes határozat ellen.

Szeptember elsején kikerül a forgalomból az 5 és 20 lejes papírpénz

A beváltást nem hosszabbítják meg

ARAD, augusztus 14. Tegnap reggel a bucaresti-i Banca Nationala kormányzóságától körrendelet érkezett a bank aradi fiókjához, amelyben a kormányzóság hivatkozva egy régebbi rendeletre, figyelmezteti az itteni fiókot, hogy a 20 és 5 lejes papírpénzek törvényes forgalma szeptember elsejével megszűnik. A rendelet kimondja, hogy eltérően a régi szokásoktól, a beváltást nem fogják meghosszabbítani.

Felkéri továbbá a körrendelet a Nemzeti Bank itteni vezetőit, hogy hozzák ezt a rendelkezést a publikum tudomására, mert a 20 és 5 lejes papírpénzeket 1930 szeptember 1-je után a Banca Nationala nem fogja elfogadni.

— A bécsi mintavásárt szeptember 7. és 13-ika között tartják meg. A vásárigazolványok, melyeknek ára 150 lej, kaphatók már a Kereskedelmi és Iparkamaránál.

— Az oroszországi import lebonyolítására szindikátus alakul Magyarországon. Budapestről jelentik: Közgazdasági körökben nagy szenzációt kelt az a hír, hogy pénzcsoport alakult a magyar fővárosban, amely sőt, fát és puhafát óhajt importálni Szovjetországból. Illetékes helyen cáfolják a sós és szénimportról szóló hírt, de tudnak arról, hogy a puhafa-import lebonyolítására rövidesen szindikátus alakul, a legelőkelőbb budapesti irodákból.

Hirdessen 45 öre
fennálló
Aradi Közlönyben

Flit gyorsabban öl!
Sárga kanna — fekete sávval!

Kizárólagos vezérképvislet Romániában
STANDARD DROGHERIA Bucurest

= Helyi valutáarak. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 168.20, Milánó 8.84, London 819.

= A zágrábi mintavásár. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: Szeptember hó 13. és 22-ike között rendezik a XIV. zágrábi nemzetközi mintavásárt, amelynek az építési, szállodai, élelmiszeri, bőr és mezőgazdasági osztályai érdemeinek különös figyelmet.

AZ UJSÁG

Utazási Irodája

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 43.

levélben is készséggel áll mindenkinek rendelkezésére teljesen díjtalanul.

HA UTAZNI AKAR,

feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

